

Katsaus SLL Pohjanmaan piirin vuoteen 2025

eli tuttavallisemmin ”Piiriliite”

Kuva: Evijärven Teerineva, 66 hehtaaria, hankittiin viimeksi Pohjanmaan suokampanjan varoilla Luonnonperintösäätiön kanssa yhteistyössä.

Piirin toiminnanjohtajana Marjo Lehtisalo
osoite Hoiskontie 25, 62900 Alajärvi

Piirihallitus 2025

Heli Hämäläinen, Alajärvi, puheenjohtaja
Pentti Kananoja, Jurva, varapuheenjohtaja
Hannu Saari, Räyri
Kari Hongisto, Kauhava
Jasmin Lehtisalo, Kruunupyy
Riina Rytivaara, Kokkola
Teemu Tuovinen, Kauhajoki
Ralf Wistbacka, Luoto
Kirsi Haapamatti, Ylistaro, varajäsen
Birthe Weijola, Vaasa, varajäsen

Piirin vuosikatsaus 2025: Luonnon puolesta, yhdessä vaikuttaen

Lämmin tervehdys kaikille luonnonystävälle ja vaikuttajille eri puolilla laajaa piiriämme!

Vuosi 2025 piirtyi aikakirjoihin monimuotoisena ja poikkeuksellisen vauhdikkaana. Vaikka moni asia ympärillämme muuttui, yksi tekijä säilytti vahvan asemansa: uusiutuvan energian hankkeiden voimakas ja jatkuva vyöry. Tämä kehitys toi mukanaan uudenlaista, tiivistynyttä verkostoyhteistyötä, jossa erityisesti vesistöjen tila ja suojelu nousivat keskiöön yhteisissä keskusteluissamme.

Aivan uutena ja mittavana teemana loppuvuosi toi pöydällemme vetytalouden nousun. Suunnitellut vetylaitokset sekä koko piiriämme halkova vetyputki asettavat meidät suurten kysymysten ääreen: miten sovitamme yhteen teknologisen harppauksen ja alueemme korvaamattomat luonnonarvot?

Monet hankkeet ovat vaatineet piiriltämme seurantaa ja asiantuntemusta, myös kykyä nähdä paikallisten vaikutusten rinnalla laajat, maakunnalliset kokonaiskuvat. Työmme luonnon äänitorvena on ollut kuluneena vuonna tärkeämpää kuin koskaan. Piiri ei ole yksin toiminnanjohtaja tai vain hallitus, vaan me kaikki yhdessä.

Vaikuttamista ja vesiensuojelun yhteistyötä

Vuosi 2025 oli toiminnassamme aktiivisen vesiensuojelun ja yhteistyön vuosi. Olemme toimineet valppaana edunvalvojana ja asiantuntijakumppanina useissa merkittävässä teollisuushankkeissa. Tavoite on ollut selvä: vesistöjemme tila ja luonnon monimuotoisuus on otettava huomioon päätöksenteon kaikissa vaiheissa.

Erityisesti teollisuuden jätevesipäästöt ja hulevedet ovat olleet toiminnan keskiössä. Piiriimme on ”siunaantunut” todella suuria kemian- ja muun teollisuuden keskittymiä, jotka vaativat jatkuvaa valvellaoloa.

Teollisuushankkeet

- **Umicore Finland Oy:** Valitimme ympäristöluvasta yhdessä Keski-Pohjanmaan Luontory:n ja Ykspihlajan Asukasyhdistyksen kanssa. Vaasan hallinto-oikeus antoi Itämeren suojelun kannalta myönteisen päätöksen sulfaattipäästöistä. Umicore on hakenut valituslupaa Korkeimmalta hallinto-oikeudelta, seuraamme tilannetta tiiviisti.
- **Boliden Kokkola:** Ympäristölupa, rikkirikasteen talteenotto ja asemakaavan muutos ovat vaatineet meiltä merkittäviä resursseja. Kyseessä on Euroopan suurin vaarallisen jätteen kaatopaikka-alue, joten vaikutukset pohjavesiin, mereen ja Natura 2000 -alueeseen ovat kriittisiä. Olemme käyneet näistä aktiivista vuoropuhelua suoraan yhtiön kanssa.
- **Keliber:** Syväjärven avolouhoksen osalta jätimme muistutuksen ympäristöluvan muuttamisesta. Olemme myös käyneet suoraa vuoropuhelua yhtiön johdon kanssa kaivannaisjätteiden hallinnasta ja vesiensuojelusta.

Eikä tässä vielä kaikki! Olemme antaneet lausuntoja ja seuranneet useiden suurhankkeiden etenemistä:

- **Arctial Midstream CO Oy:** Annoimme lausunnon Kruunuportin alumiinitehdashankkeen YVA-ohjelmasta.
- **Koppö Energia Oy:** Seuraamme Kristiinankaupungin hanketta, johon liittyy toteutusvaiheessa merkittäviä suojelualueita.
- **Giga Vaasa:** Olemme seuranneet alueen kehitystä, erityisesti Shanshan New Materialin grafiittianodimateriaalitehdasta sekä uusimpana varsin salassa valmisteltua datakeskushanketta.

Yhdessä olemme enemmän – asiantuntija-apu voimavarana

Olemme olleet todella onnekkaita saadessamme merkittävää asiantuntija-apua työn tueksi. Teollisuusprosessien, kemikaalien ja lainsäädännön sokkeloissa asiantuntijoiden tuki on ollut korvaamatonta, toki olemme maksaneet siitä myös korvauksia. Se on antanut meille selkänöjää istua pöytiin keskustelemaan ja varmuutta nostaa vaikeitakin asioita esille. Yhteistyö on varmistanut, että äänemme painaa ja lausuntomme perustuvat vankkaan tietoon.

Ähtävänjoki ja valuma-alueen haasteet

Ähtävänjoen osalta kalat ja helmet -hanke jatkuu edelleen, ja keväällä 2025 käynnistynyt valuma-alueen vesivisio on tuonut meidät säännöllisesti työpajojen ääreen pohtimaan koko valuma-alueen tulevaisuutta. Lisäksi olemme selvittelleet yhteistyössä Alajärven kaupungin kanssa Keitele Timber Oy:n vesiensuojelun tilaa ja ympäristöluvan tarvetta. Vaikuttaa siltä, että nämä havaitut epäkohdat ovat vain jäävuoren huippu tällä laajalla valuma-alueella – työ siis jatkuu.

Valuma-alueen pinta-ala on noin 2 000 km² ja se kattaa osia useista kunnista, kuten Alajärvestä, Lappajärvestä, Vimpelistä, Evijärvestä ja Pedersörestä, päättyen lopuksi Pietarsaaren rannikolle. Aiheesta lisää Heli Jutilan, PVY, katsauksessa.

Oikeudellista vaikuttamista vaelluskalojen ja raakkujen puolesta

Vaikuttaminen vaatii toisinaan järeitä oikeudellisia keinoja, jotta luonnon ääni tulee kuulluksi. Aivan vuoden 2025 lopulla jätimme Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valituslupapyyntö, joka koskee Värnumin voimalaitoksen vesitalousluvan jatkamista. Tavoitteena on varmistaa ympäristöasioiden asianmukainen käsittely ja turvata tulevaisuuden näkymät, eli vaelluskalojen esteetön nousu sekä raakkujen eli jokihelmisimpukoiden luontaisen lisääntymisen mahdollistaminen Ähtävänjoessa. Emme tyydy pelkkiin jatkolupiin, vaan vaadimme ratkaisuja, jotta joen ekologinen tila paranee.

Vuoden aikana olemme osallistuneet useisiin ohjaus- ja työryhmiin, kuten Meren- ja vesienhoidon yhteistyöryhmään sekä Merialuesuunnittelun koordinaatioryhmän vuorovaikutusfoorumiin. Nämä verkostot ovat tärkeitä alustoja, joissa voimme tuoda esiin paikallisen vesiensuojelun näkökulmia suoraan valtakunnalliseen suunnitteluun. Lisäksi osallistuimme muun muassa Turke-hankkeen loppuseminaariin, jossa pureuduttiin turvemaiden vesistökuormituksen hallintaan – teemaan, joka on toimialueellamme jatkuvasti ajankohtainen.

Puhdas siirtymä

Tuuli- ja aurinkovoima

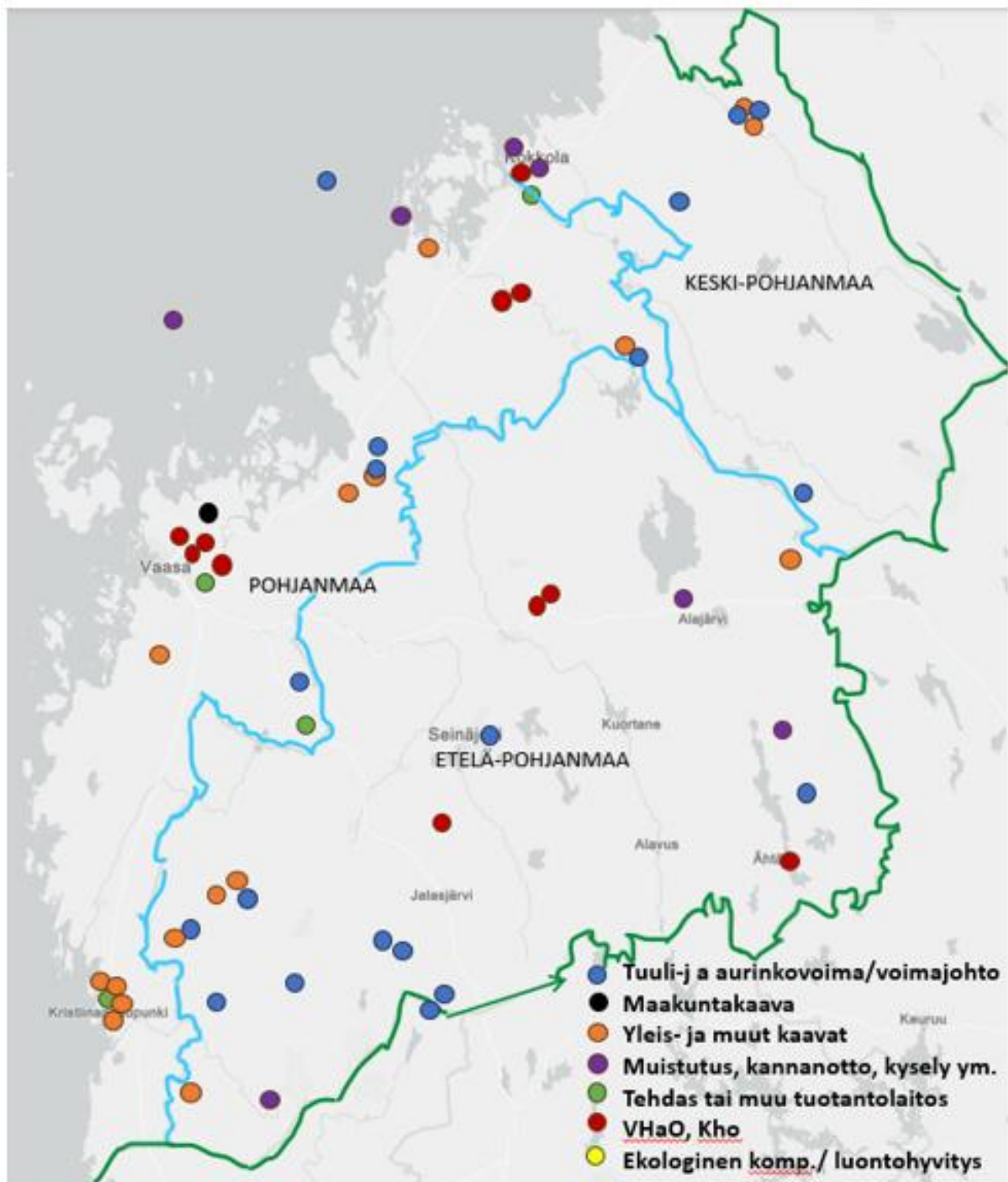
Uusiutuvan energian hankkeet, erityisesti tuuli- ja aurinkovoima, työllistivät piiriä kuluneena vuonna edelleen poikkeuksellisen paljon. Toimialueellemme on muodostunut useita suuria hankekeskittymiä, joissa pelkästään 30 kilometrin säteellä voi olla jopa yli 800 tuulivoimalaa. Tämä keskittyminen asettaa suuria haasteita alueen ekologiselle kantokyvylle.

Työmäärä oli välillä valtava, vilkkaimpina viikkoina pystyimme vastaamaan neljään kuudesta lausuntopyynnöstä. Aivan kaikkiin hankkeisiin emme ole ehtineet reagoida, mikä korostaa entisestään tarvetta priorisoida vaikutuksiltaan merkittävimpiä kohteita.

Huolemme kohdistuu erityisesti hankkeiden yhteisvaikutuksiin ja pysyvään luontokatoon. Yksi tuulivoimala sähkönsiirtolinjoinen aiheuttaa keskimäärin 8–11 hehtaarin pysyvän menetyksen luonnon monimuotoisuudelle. Lisäksi merituulivoima asettaa uusia uhkia. Tärkeät lintujen muuttoreitit kulkevat piirimme rannikkoalueiden kautta. Rannikolle on muodostumassa yhtenäisiä tuulivoimalamuureja, joiden väliin ei tule jäämään riittävästi ekologisia yhteyskäytäviä. Seuraamme tiiviisti, ettei energiarakentaminen tapahdu luonnon kustannuksella.

Lausutut 2025

1. Koppö Energia Oy synteettisen metaanin tai metanolin valmistus, Kristiinankaupunki 17.1.
2. Markjärven tuulivoimapuiston osayleiskaava, 20.1.
3. Laihian energiavarasto 6.2.
4. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 valitus 7.2.
5. Vaasan HAO:lle vastaselvitys Värnum, Ähtävänjoki 13.2.
6. Ölandin tuulivoimapuiston osayleiskaava, Vöyri 28.2.
7. ATP Palloneva aurinko- ja tv-hanke, Kauhajoki 7.3.
8. Leväsuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Alajärvi 13.3.
9. Windfarm Palloneva OY:n tv- ja aurinkovoimap., Kauhajoki 14.3.
10. Vargitmossenin tuulivoimahanke, Vöyri 1.4.
11. Vargitmossen tuulivoimapuiston osayleiskaava 3.4.
12. Juoleikonkankaan tuulivoimahanke, Ähtäri 4.4.
13. Lamminnevan tuulivoimahanke, Seinäjoki ja Lapua 11.4.
14. Valitus VARELY/551/2025 Kauhavan kenttä 14.4.
15. Shanshan New Material (Finland) Oy, Grafiittianodimateriaalitehdas, Mustasaari 30.4.
16. Viiriharjun osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma 3.5.
17. Kaukasennevan tuulivoimapuiston laajennuksen osayleiskaava 5.5.
18. Viiriharjun uusiutuvan energian hybridihanke: tuuli- ja aurinkovoima sekä akustot, Kannus 5.5.
19. Honkahuhdan tuuli- ja aurinkovoimahanke, Perho 9.5.
20. Kaukasen tuulivoimapuiston laajennus, Kannus 9.5.
21. Itäpuolen teollisuusalueen osayleiskaavan kaavaluonnos, Kristiinankaupunki 15.6.
22. Surmankeidas osayleiskaava 16.5.
23. Pohjanmaan maakuntakaava valitus (2) 19.5.
24. Siltanevan tuulivoimapuisto Teuva 19.5.
25. DNRO 221/2025 vastine Pohjanmaan kaava (1.) 26.5.
26. DNRO 732/2024 vastine Umicore 28.5.
27. E-P kaava vastine 10.6.
28. Pihtineva tuulivoimahanke, 13.6. täydennys 7.9.
29. Itäpuolenteollisuusalueen osayleiskaavan kaavaluonnos Kristiinankaupunki 15.6.
30. Mäntykankaan tuulivoimahanke, Parkano, Kurikka 19.6

31. Kankalonkeitaan tuulivoimaosayleiskaava, Karijoki 24.6.
32. Kankalonselän tuulivoimaosayleiskaava, Kauhajoki 24.6.
33. Arctial MidstreamCo Oy, alumiinitehdas, Kokkola ja Kruunupyy 26.6.
34. Ruohosenmäen OYK, Kurikka 27.6.
35. Markjärven tuulipuisto ja sähkönsiirto, Kruunupyy 30.6.
36. Merenkurkun suojelualue 30.6.
37. Boliden Kokkola Oy:n uudelleen kuulutus 4.7.
38. Inhankosken yhteisvalitus KHO 7.7.
39. Kankalonselän tuulivoimahanke, Kauhajoki 14.7.
40. Laineen meritulivoimahanke, Perämeri 19.6. lisäaika 25.7.

41. Stora Sandjärv aurinkopuiston OYK, Kristiinankaupunki 30.7.
42. Vastine Kauhavan kenttä 21.8.
43. Keliber täydennys 29.8.
44. Pietarsaaren yleiskaava 8.9.2025
45. Suorssanevan tuulivoimahanke, Laihia 11.9. lisäaika 24.9.
46. Tuulivoimaprojekti Storbötet 2, Vöyri ja Uusikaarlepyy 10.10. lisäaika 17.10.
47. Suolasalmenharju TOYK Alajärvi, 29.9. lisäajalla 30.9.
48. Hömossenin tuulivoimahanke, Maalahti 10.11. lisäajalla 13.11.
49. Paulakankaan tuulivoimahanke, Teuva 21.11.
50. Itäpuolen teollisuusosayleiskaavaehdotus, Kristiinankaupunki, 1.12.
51. Kukkookallion, Mustikkamäen ja Pirttimaan tuuli- ja aurinkovoimahanke, Kurikka 12.12.
52. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 valituksen vastine, 12.12.
53. Susilausunto MMM:n asetukseksi alueellisen kiintiön nojalla sallittavasta suden metsästyksestä, 16.12.
54. Värnum valituslupa KHO 19.12.
55. Paulakankaan osayleiskaavaluonnos, Teuva, 22.12.

Kaavoitus

Toimialueemme kattaa kolme maakuntaa ja 40 kuntaa. Lähes jokaisessa on vireillä vihreän siirtymän hankkeita, joiden määrä ja mittakaava vaihtelevat kunnittain. Piirimme pyrkii vaikuttamaan aktiivisesti alueen maankäyttöön antamalla lausuntoja ja mielipiteitä kaavahankkeista, joista meille on toimitettu kuulutus.

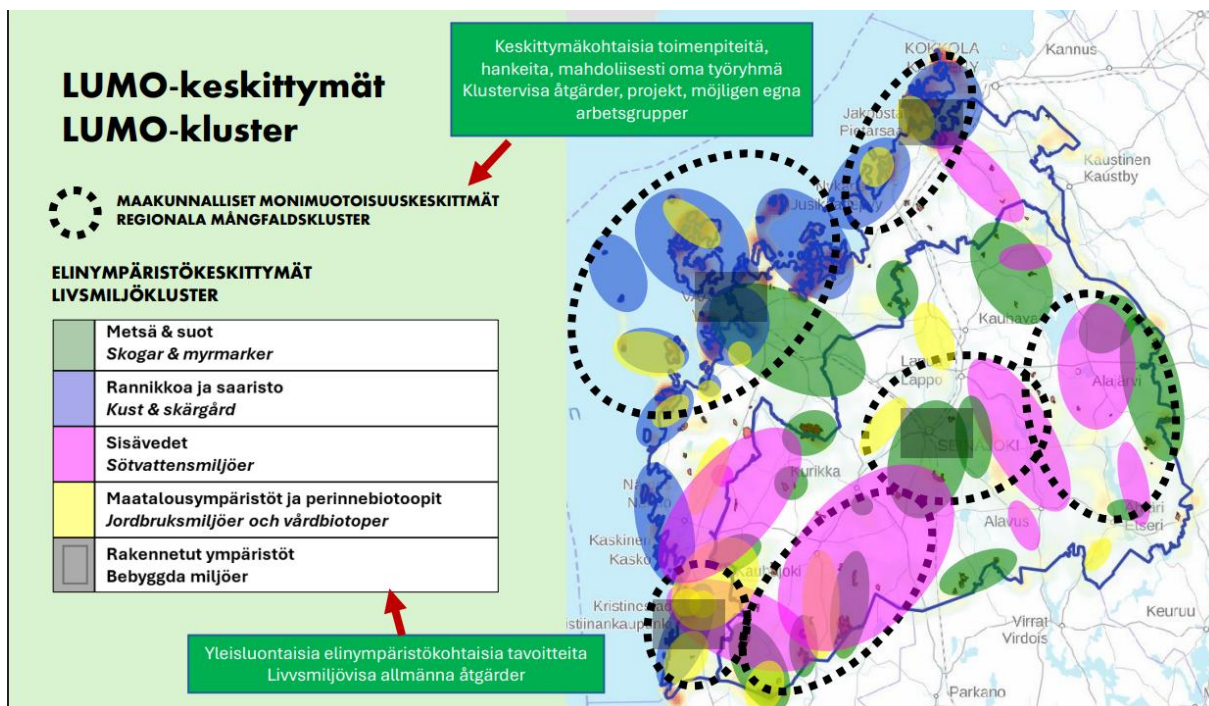
Kuntien kaavoitustahti vaihtelee: osassa alueista kehitys on hyvinkin intensiivistä, mikä edellyttää paikallisilta yhdistyksiltä valpasta seurantaa ja kantaaottavuutta. Piiri toimiikin usein paikallisyhdistysten tukena kaavoitusprosessien eri vaiheissa.

Koska resurssimme ovat rajalliset, emme pysty kommentoimaan jokaisen kunnan jokaista kaavahanketta. Tästä syystä painotamme toiminnassamme laajempia, maakunnallisesti tai luontoarvoiltaan merkittävimpiä kokonaisuuksia. Pyrimme kuitenkin tarjoamaan tukea paikallistasolle aina, kun se on voimavarojen puitteissa mahdollista.

Lumo-ohjelma

Piiri on ollut aktiivisesti mukana valmistelemassa LUMO-ohjelmaa 2035, joka on Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien alueellinen luonnon monimuotoisuuden toimeenpanosuunnitelma. Ohjelman tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää kehitys luontoposiitiviseksi vuoteen 2035 mennessä.

Vuoden 2025 aikana toteutetussa hankeajassa piirin ja paikallisyhdistysten asiantuntemus oli laajasti käytössä. Paikallisyhdistysten edustajat toivat ruohonjuuritason näkemystä eri työpajoihin ja piirin asiantuntemusta LUMO-yhteistyöryhmässä edustivat Pentti Kananoja ja Marjo Lehtisalo. Ohjelma on parhaillaan lausuntovaiheessa ja piiri valmistelee omaa virallista lausuntoaan varmistaakseen, että toimenpiteet ovat riittävän vaikuttavia alueemme luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

LINKKI SYKEN SELVITYKSEEN: <https://helda.helsinki.fi/items/bac85c0d-938d-4893-9a22-3e51acc15d99>

Valitukset

Piirin oikeudellinen vaikuttaminen on ollut kuluneena vuonna myös aktiivista. Olemme jättäneet valitukset sekä Pohjanmaan että Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavoista 2050 sekä vastineet molemmista, nämä asiat ovat vielä Vaasan hallinto-oikeuden käsiteltävänä. Lisäksi valitimme Suomenselän Lintutieteellinen Yhdistys ry kanssa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesta poikkeusluvasta, joka koski rauhoitettujen lintulajien häirintää ja tappamista. Vaikka päätös pysyi ennallaan, prosessi johti siihen, että hallinto-oikeus antoi ELY-keskukselle huomautuksen asian puutteellisesta käsittelystä.

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen olemme jättäneet kaksi valituslupapyyntöä: toinen koskee Inhankosken vesivoimalaitosta, yhteistyössä paikallisten maan- ja kiinteistönomistajien kanssa ja toinen loppuvuodesta jätetty valitus Värnumin voimalaitoksen vesitalousluvan jatkamista.

Vaikka olemme valmiita puolustamaan luontoarvoja oikeusteitse, ensisijainen tavoitteemme on aina ennakoiva vaikuttaminen. Pyrimme ratkaisemaan ristiriidat neuvotteluin ja asiantuntijakeskusteluin jo prosessien alkuvaiheessa, jotta raskailta valitusprosesseilta välttyttäisiin.

Kohtaamisia kentällä ja poliittinen vuoropuhelu

Kesän päätapahumamme oli Provinssi, minkä lisäksi olimme yhdessä paikallisyhdistysten kanssa edustettuina eri puolilla piiriä järjestetyillä markkinoilla, messuilla ja muissa yleisötapahumissa. Ympäristökasvatus ja osallistuminen lasten sekä nuorten tapahtumiin, kuten luontopäiville ja ilmastofestareille, olivat myös osa toimintaa.

Jalkautuessa tapahtumiin olemme käyneet suoria keskusteluja paikallisten päättäjien kanssa. Otimme yhteyttä myös eri puolueiden edustajiin ja jaoimme Teams-yhteyden kautta piirin tilannetta vihreän siirtymän hankkeiden osalta. Näiden kohtaamisten kautta olemme välittäneet viestiä luontoarvojen esiin tuomisessa poliittisessa päätöksenteossa. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että tätä vaikuttamistyötä jatketaan ja vahvistetaan myös paikallistasolla, jotta viesti luonnon puolesta kulkee katkeamattomana kaikilla tasoilla.

Nämä kohtaamiset antavat työllemme merkityksellisen "suolan". Pääsemme kuulemaan suoraan paikallistason ajatuksia ja näkemään työmme konkreettiset hedelmät – sen aidon innostuksen ja huolen, jota ihmiset tuntevat omaa lähiympäristöään kohtaan.

Kiitos vuodesta 2025

Haluamme lämpimästi kiittää kaikkia jäseniämme, paikallisyhdistysten aktiiveja ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta vuodesta 2025. Ilman teidän panostanne, valvovia silmiänne ja vapaaehtoistyötänne piirin vaikuttavuus ei olisi mahdollista.

Työmme luonnon äänitorvena jatkuu vuonna 2026. Tehdään siitä yhdessä jälleen vuosi, jolloin luonto voittaa!

Kesämarkkinoilla puutikkaat kiinnostivat – ilmastokestävä metsä

Markkinateltalla käväisi kesän mittaan monikin kokeilemassa puutietämystään tikkaiden kanssa. Mutta ylivoimainen puutietäjä oli Lappajärven markkinoilla tämä nuori mies Hermann Purola 7v., joka tiesi useimmat puulajit ja sai ansaitusti erityispalkinnon.

Tikapuut ovat olleet menestys. Ne esittelevät kiinnostavalla tavalla Suomen metsien luontaisia puulajeja. Mitä enemmän niistä kasvaa metsässäsä, sitä ilmastokestävämpi se on!

Seppo J. Ojala in memoriam 1940-2025

”Niin kuin muuttolintusen tie, kotoa kauas matka vie. Kuin unelma kiitävi elämä pois, kirkkaus rantahan kodista maan.” Tuo värssy ja siunaustilaisuuden ohjelmaan painettu muuttohaukka kertoivat keväällä, että lapualainen lintumies, rengastaja 117 ja luonnonystävä Seppo Juhani Ojala on poissa.

Lintuharrastukseen Seppo sai kipinän alle kouluikäisenä Viljo Meijeriltä, joka oli Sepon lapsuudenkodissa evakkona ollut inkeriläispoika. Viljo opetti Seppoa luonnontarkkailuun, etsimään linnunpesiä ja rakentamaan linnunpönttöjä. Sepolle syntyi tunneside luontoon. Myöhemmällä iällä tämä tunne muuttui toiminnaksi lintujen ja muun luonnon puolesta.

Seppo oli intohimoinen lintujen rengastaja ja vuosien kuluessa Seppo rengasti yli 16 000 lintua. Erityisesti suuret petolinnut, pääskyt ja tervapääsky olivat hänen kiinnostuksensa kohteena. Sepon pesäpoikasena rengastama tervapääsky pitää halussaan lajin ikäennätystä Suomessa; 20 vuotta ja 27 päivää.

Hän myös toimi monien nuorempien rengastajien opettajana. Sepon oman kertomuksen mukaan hän sai kiittää omasta rengastusluvastaan luonnonsuojelija ja lintututkija Pentti Linkolaa. Kun Seppo vaimonsa Annikin kanssa vieraili Linkolan kotona, oli hän saanut eteensä paksun pinkan mustavalkoisia lintuvalokuvia. Kun Seppo oli linnut tunnistanut, oli Linkola lähestynyt Helsingin yliopiston professoria Ernst Palmenia. Tälle miehelle on saatava rengastuslupa!

Sepon kiintymys lintuihin näkyi myös siinä, että hän hoivasi satoja loukkaantuneita lintuja lentokykyisiksi. Linnut päätyivät Sepon hoivattaviksi viranomaisten ja tavallisten kansalaisten tuomina.

Luonnonsuojelijana Seppo toimi mm. Lapuan ympäristöyhdistys ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri ry:n puheenjohtajina. Näissä rooleissa oli Sepon tiukasta ja jämerästä luonteenpiirteestä paljon hyötyä. Monien uusien luonnonsuojelualueiden perustamisessa oli Sepolla tärkeä rooli. Erityisesti Lapuan Nurmonnevan suojeleminen oli hänen ansiotaan.

Ansoistaan linnuston- ja luonnonsuojelijana Seppo palkittiin mm. BirdLife Suomi ry:n ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry:n kultaisilla ansiomerkeillä. Suomenselän lintutieteellinen Yhdistys ry nimitti Sepon kunniajäsenekseen syksyllä 2024. Vaikka Seppo ei kuntonsa vuoksi päässyt tätä palkintoa vastaanottamaan, oli sillä hänelle erittäin suuri merkitys.

Talvilintuja Seppo laski Lapuan, Seinäjoen ja Alavuden reiteillään ja hänellä oli tärkeä rooli kotkalintujen talviruokinnan järjestämisessä Etelä-Pohjanmaalla. Lukuisat lintumatkat eri puolille maailmaa laajensivat Sepon ymmärrystä linnustonsuojelun merkityksestä.

Työuransa Seppo teki vakuutusosalalla ja hänet palkittiin mm. Keskuskauppakamarin kultaisella elämäntyömerkillä ja Tasavallan presidentin myöntämällä taloustirehtöörin arvonimellä. Lintu- ja luontoyhdistysten lisäksi Seppo toimi myös lukuisissa muissa yhdistyksissä.

Suomenselän lintuharrastajat ja muut luonnonystävät kiittävät Seppoa merkittävästä elämäntyöstä.

Erkki Peräsalo ja Hannu Tuomisto

30 vuotta työtä Lestijokiseudun ympäristön hyväksi

Joskus elokuussa 1995 osallistuin sattumalta palaveriin, jossa käsiteltiin Teerinevan turpeen noston YVA-ohjelmaa. Kokouksen kuluessa silloisen Kokkolan vesi- ja ympäristöpiirin edustaja ehdotti, että perustakaa yhdistys, jolloin teitäkin kuunnellaan ja mielipiteet otetaan paremmin huomioon. Asia jäi hautumaan. Myöhemmin syksyllä Lestijärvellä järjestettiin keskustelutilaisuus Teerinevan tilanteesta ja siinä ehdotin yhdistyksen perustamista. Valittiin työryhmä asiaa valmistelevaan. Työryhmä valmisteli säännöt Lestijärven ympäristöyhdistykselle ja kutsui porukkaa perustamaan kokoukseen, joka pidettiin 15.10.1995. Kokouksessa hyväksyttiin säännöt ja yhdistykselle valittiin hallitus. Puheenjohtajaksi valittiin allekirjoittanut. Tuolloin yhdistys ei liittynyt Suomen luonnonsuojeluliiton jäseneksi, vaan toimi ns. villinä yhdistyksenä aina vuoteen 2005 saakka, jolloin Kannuksessa toiminut Lestijoen Luonto ry lakkautettiin ja sen jäsenet liittyivät uuden Lestijokiseudun jäseniksi. Yhdistys liittyi samalla Suomen luonnonsuojeluliiton jäseneksi ja rekisteröityi yhdistysrekisteriin 30.11.2005.

Viralliset puitteet Lestijokiseudun ympäristönsuojelulle oli luotu ja toiminta käynnistyi vilkkaasti. Keskeinen kohde oli Teerinevan suojelu. Vapo Oy oli jo vuonna 1980 käynnistänyt toimet Teerinevan turvetuotannon käynnistämiseksi ojittamalla Teerinevan. Keväällä 1981 tulvien seurauksena Teerinevan tulvasuojelurakenteet sortuivat ja kaikki tulvavedet pääsivät vapaasti Lestijärveen. Järvi muuttui kirkasvetisestä tummaksi ja humuspitoiseksi ja oli vuosikausia tuhon partaalla. Neva sai olla rauhassa yli 20 vuotta, Uusi taistelu käynnistyi 26.4.2005, jolloin Vapo toimitti yhteysviranomaiselle suunnitelman ympäristövaikutusten

arvioimiseksi. Arviointia Vapo teki hartaasti 10 vuotta jättäen 16.3.2015 turvetuotannon ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Vapon suunnitelmat saivat murskatuomion niin kunnalta, kuntalaisilta järjestöiltä kuin viranomaisiltakin. Palautteen vaikutuksesta Vapo luopui hankkeesta eikä jättänyt aluehallintovirastolle ympäristölupahakemusta. Taistelu Teerinevasta oli voitettu ja 30- vuotinen sota Vapon kanssa päättyi tähän. Teerineva ojitettuna suona jäi kuitenkin järveä uhkaavaksi tekijäksi. Kunta osti nevan Vapolta suojelutarkoituksessa, mutta ei ole sen eteen tehnyt mitään.

Teerinevan suojelun lisäksi tehtiin toki paljon muutakin. Rakennettiin pitkospuut Valkeisen järven ympäri ja tehtiin aloite Peuranpolun rakenteiden korjaamiseksi. Aloitteen pohjalta käynnistettiin hanke, jossa Peuranpolun pitkospuut ja muut rakenteet uusittiin. Lestijoki - melonta järjestettiin vuosittain ja tehtiin retkiä lähellä oleviin luontokohteisiin. Yhteistyössä Hiilipörssin metsähallituksen kanssa ennallistettiin kaksi nevaa Lehtosen joen yläjuoksulla. Ennallistamisesta nousi kunnassa valtava kohu. Väitettiin, että se aiheutti valtavat päästöt järveen ja pilaa sen lopullisesti. Kohun taustalla oli muutama ”kokemusasiantuntija”, joilla oli jonkinlainen vihasuhde valtion laitoksiin. Lestijärvellä oli yleinen sanonta, että herroja - varsinkin metsähallituksen herroja tulee vihata ja pelätä. Allekirjoittanutta syytettiin sosiaalisessa mediassa jopa ympäristörikoksesta. Ennallistamisen vastustus on saanut aikaan sen, ettei Teerinevan tulvasuojelu ole edistynyt. Muita vaikuttamisen kohteita ovat olleet Lestijoen meritaimenen nousuesteiden purkaminen sekä tuulivoimarakentamisen luontovaikutusten esiin nostaminen Keski-Pohjanmaalla.

Vähitellen kävi kuitenkin selväksi, että pienen yhdistyksen vaikutusmahdollisuudet alueen ympäristön suojeluun ovat riittämättömät. Aktiivisia jäseniä oli yhä vähemmän ja vastuu toiminnasta jäi yhä harvempien harteille. Aloitimme keskustelut fuusiosta Keski-Pohjanmaan Luonto ry:n kanssa. Vuoden 2025 aikana yhdistys teki kahdessa kokouksessa päätöksen lakkauttaa yhdistys 2025 alkaen ja suositti jäsenilleen, että he liittyisivät Keski-Pohjanmaan Luonto ry:n jäseniksi. Samalla sovittiin, että jatkossa alueen ympäristöasioista vastaa Lestijokiseudun ympäristöjaosto, joka on osa emoyhdistyksen toimintaa. Tällä fuusiolla saatiin koko maakunnan kattava yhdistys, jolla on paremmat edellytykset vaalia ja puolustaa maakunnan luontoa. Lestijokiseudun ympäristöyhdistyksen työtä jatkaa Lestijokiseudun ympäristöjaosto. Ympyrä on sulkeutunut, mutta työ alueen ympäristön hyväksi jatkuu eri muodossa. Teerinevan tilanne synnytti Lestijokiseudun ympäristöyhdistyksen, mutta haaste jäi yhdistyksen jälkeen. Sitkeä haaste, joka odottaa ratkaisua.

Mikko Viitasalo

Ähtävän-, Kruunupyyn- ja Purmonjoen yhteistarkkailu

Pohjanmaan vesi ja ympäristö ry koordinoi Ähtävän-, Kruunupyyn- ja Purmonjoen vesistötarkkailua.

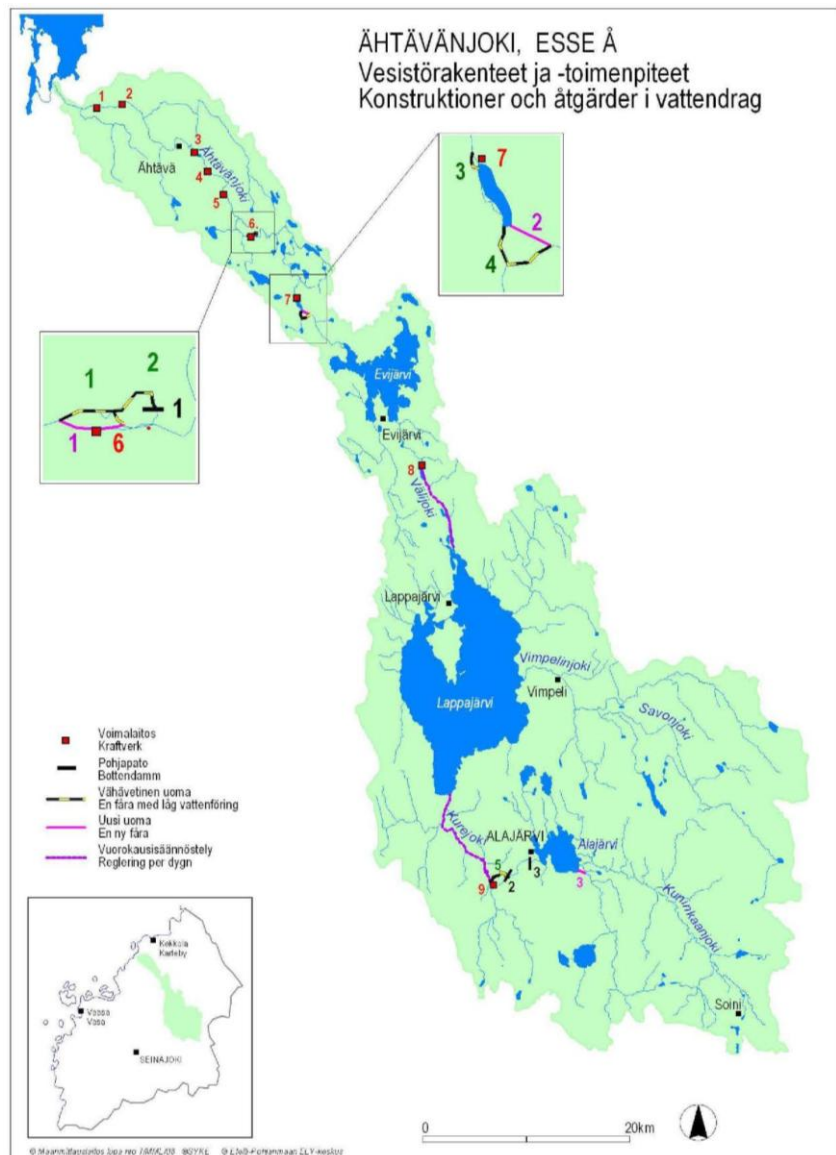
Yhteistarkkailuun osallistuu kymmenen kunnallista jätevedenpuhdistamoa, kaksi teollisuuslaitosta, kuusi turvetuottajaa, Pietarsaaren vesi ja Millespakka Oy.

Yhteistarkkailussa kerätään vesinäytteitä yhteensä 41 havaintopaikalta, joista kolme sijaitsee järvissä (Evi-, Lappa- ja Alajärvi) ja loput 38 joissa. Havaintopaikasta riippuen näytteitä otetaan 3–4 kertaa vuodessa. Vesistönäytteiden ottoajankohdat ovat tammi-, maalisk-, kesä-, heinä-, elo-, syys-, loka- marras- ja joulukuu. Näytteenotosta ja niiden analysoimisesta vastaa nykyisellä kilpailutuskaudella KVVY Tutkimus Oy.

Ähtävänjoen valuma-alueen vesistöt ovat pääosin tummia ja ravinteikkaita vaihdellen ravinteikkuudeltaan lievästi rehevöityneistä erittäin reheviin. Ekologiselta tilaluokittelulta välttäviä ovat Kurejoki, Purmonjoki ja Purmonjärvi ja tyydyttäviä Välijoki, Kruunupyynjoki, Ähtävänjoen ala- ja yläosa sekä Lappajärvi, Alajärvi ja Evijärvi. Kuninkaanjoki ja Vimpelinjoki ovat ekologiselta luokaltaan hyviä. Ähtävänjoki on muutettu vesistö monien vesivoimaloiden vuoksi. Vedenlaatu on järvisyyden takia parempaa kuin yleensä Pohjanmaan jokivesistöissä. Kaikissa tarkkailuissa vesissä kemiallinen tila on hyvää huonompi.

Vuosittainen kokonaisravinnevirtaama oli Ähtävänjoessa vuonna 2024 44 tn fosforia ja 871 tn typpeä, Kruunupyynjoessa 15 tn fosforia ja 252 tn typpeä ja Purmonjoessa 23 tn fosforia ja 723 tn typpeä. Vuoteen 2023 verrattuna Kruunupyynjoen ja Purmonjoen ravinnekuormat olivat pienentyneet.

Maa- ja metsätalousalueista peräisin oleva hajakuormitus muodostaa suurimman osan tarkkailtavien vesistöjen kokonaiskuormituksesta. Noin 54 % kokonaisfosforikuormituksesta

on peräisin maataloudesta ja noin 10 % metsätaloudesta, ja kokonaistyyppikuormituksesta maatalouden osuus on noin 47 % ja metsien 7 %.

Jätevedenpuhdistamoiden ja turvetuotannon vuosittaiset ravinnepäästöt olivat tarkasteltujen vesistöjen kokonaiskuormituksesta noin 1,2 % fosforin ja 2,2 % typen osalta vuonna 2024. Pienten purkuvesistöjen ravinnepitoisuuksien kasvu on huomattavaa alivirtaamakausilla, jolloin vettä on vähän suhteessa tulevaan kuormitukseen.

On tärkeää, että kaikki Ähtävänjoen, Kruunupyjoen ja Purmonjoen valuma-alueella sijaitseva vesiä kuormittava toiminta osallistuisi yhteistarkkailuun, jossa vertailukelpoista tietoa kertyy vuosittain ja toimijat voivat vähentää kuormitustaan.

Heli Jutila, PVY

Kirjallisuus

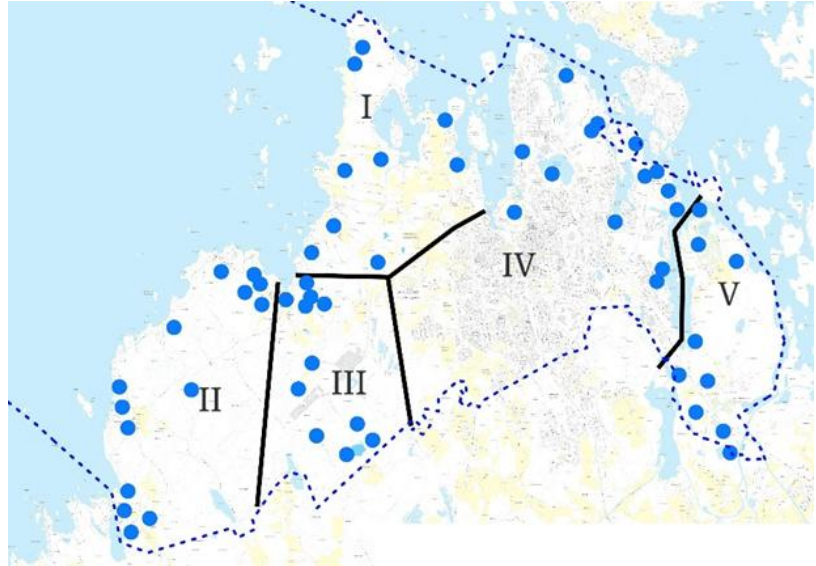
Haukkala Erika 2025: Ähtävän-, Kruunupyyn- ja Purmonjoen yhteistarkkailu 2024; vesistötarkkailu. KVVY Tutkimus Oy. Tutkimusraportti. 34 s + liitteet.

Pietarsaaren liito-oravat 1999–2025 - luontokadon armoilla

Ralf Wistbacka, Sandra Tanskanen, Jesper Holmstedt, Carolina Clayhills & Ari-Pekka Ormiskangas

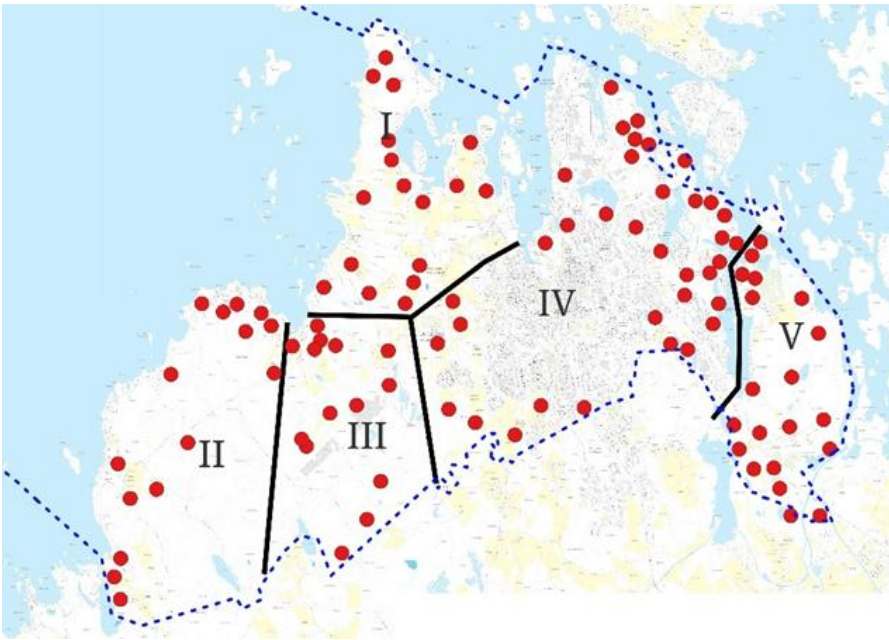
Kanta taantuu

Liito-oravia esiintyi Pietarsaareissa vuonna 1999 108:ssa eri metsikössä. Kevään 2025 kartoituksessa liito-orava on Pietarsaareissa käynyt niin harvinaiseksi, että voidaan puhua kannan romahtamisesta. Silloin liito-oravia löytyi ainoastaan kolmestakymmenestäyhdestä (31) metsiköstä. Vuosien 1999 ja 2025 välillä määrä on vähentynyt noin 70 prosenttia.

Kuva 1.: Liito-oravaesiintymät vuonna 1993 alustavan kartoituksen mukaan.
Kartat: Sandra Tanskanen

Aiemmin lajia tavattiin koko Pietarsaaren kaupungin alueella, mutta nykyisin havaintoja tehdään lähinnä itäosissa. Yli puolet tai noin 60 prosenttia kaupungin jäljellä olevasta kannasta elää Vanhan sataman metsässä, Itäisessä ja Läntisessä Lammassaareissa sekä Stora Lysarholmenissa. Laji on kadonnut erityisesti suurten metsäalueiden sisäosista, kaukana rannoista ja metsänreunoista. Katsomme, että nykyinen uhanalaisuusluokka "vaarantunut" (VU) ei enää riitä - liito-orava tulisi luokitella "uhanalaiseksi" (EN) tai jopa "äärimmäisen uhanalaiseksi" (CR).

Kuva 2.: Liito-oravaesiintymät vuonna 1999 ensimmäisen kokonaisvaltaisen kartoituksen mukaan.

Elinympäristöt hupenevat

Elinympäristöt hupenevat ja suojelutoimia tarvitaan. Liito-orava viihtyy kuusivaltaisessa sekametsässä, jossa ravintoa tarjoavat lehtipuiden lehdet, norkot ja koivun siemenet. Liito-orava syö myös männyn silmua sekä kuusen ja männyn kukintoja. Puhtaat mänty- tai kuusimetsät eivät siten sovellu lajille. Pietarsaaressa liito-oravalle sopivien lisääntymisalueiden pinta-ala on vähentynyt yli 40 prosenttia vuodesta 1999. Tämän lisäksi liito-orava on hyvin monen lajin saalis. Näistä mainittakoon näätä, kärppä, huuhkaja, viirupöllö, lehtopöllö ja kanahaukka. Lisäksi metsissä liikkuvat kissat muodostavat merkittävän uhan. Kissa ei kuulu Suomalaiseen metsäluontoon ja se on osoittautunut taitavaksi liito-oravien ja muiden eläinten saalistajaksi.

Ehdotettuja suojelutoimia

Tärkein suojelutoimi on varmistaa tulevassa yleiskaavassa riittävä määrä elinympäristöjä ja yhdistää ne toisiinsa vaellusreiteillä. Yleiskaavassa tulisi huomioida kaikki tunnetut lisääntymis- ja lepäilypaikat, esimerkiksi MY-s- tai Luo-3-merkinnöin. Osa alueista on niin arvokkaita, että ne tulisi suojella Luonnonsuojelulain mukaisesti.

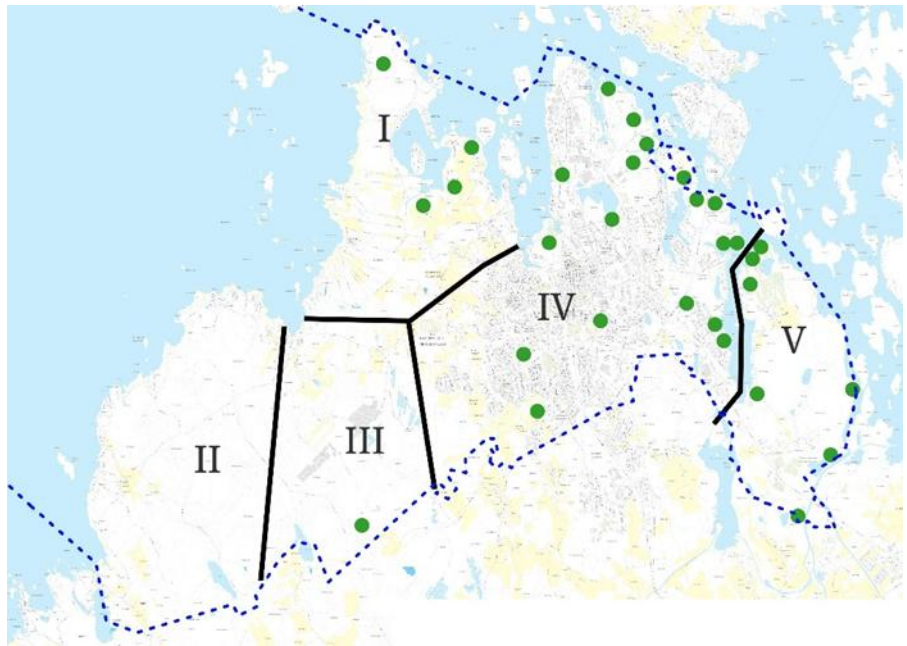
Selvityksen mukaan liito-oravan pöntöt ja käpytikan kokoa olevat kolot ovat vähissä. Pitäisi siksi asentaa metsiin uusia pötkelöpönttöjä ja uutena keinona on keinotekoisien käpytikan kokoa olevien pesäkolojen poraaminen eläviin puihin.

Tulisi harkita näätien, kärppien sekä erityisesti villien kissojen määrän rajoittamista metsästyksellä. Lehtopöllön ja viirupöllön pönttöjä ei tulisi asettaa liito-oravametsiin. Paikalliset metsästäjät pyydystävätkin ahkerasti näätiä ja Västersundsbyn metsästäjät tappoivat vuonna 2024 peräti 90 villikissaa. Paikallisen luontovalokuvaajan mukaan villikissoja esiintyy sankoin joukoin myös muualla Pietarsaaressa.

Kuva 3.: Liito-oravaesiintymät vuonna 2025 toisen kokonaisvaltaisen kartoituksen mukaan.

Miten tilanne on muualla

Vuosina 2006–2024 Suomen liito-oravakanta on taantunut noin 40 % ja suurin syy on metsien avohakkuut. Luodossa liito-oravanaaraiden määrä on vähentynyt vuosien 1994–2025 välillä noin 80 %. Pietarsaaren kannankehitys on siis samaa luokkaa ja tilanne on selvästi pahempi kuin maan keskiarvo.

Vuoden 2025 papanalöytöjen perusteella naaraita on enää jäljellä noin 20 ja uroksia saman verran: liito-oravat lasketaan naaraissa, sillä uroksia on yleensä yhtä paljon. Kokonaiskanta olisi tällöin 40 eläintä. Tämä tarkoittaa, että kanta voi koska tahansa hävitä sattumanvaraisista syistä kuten pedot, taudit tai siten nykyajan talvimyrskyt tai metsäteollisuuden edustajat kaatavat viimeiset liito-oravametsien rippeet liito-oravineen.

Espoon kaupunki voisi olla tässä tapauksessa liito-oravan säilyttämiselle hyvä malliesimerkki. Siellä, kuten myös koko pääkaupunkiseudulla, on hyvissä ajoin aloitettu liito-oravakartoitukset ja seuranta. Kaikki lisääntymis- ja levähdyspaikat on suojeltu kaavoissa tai suojelualuein ja yhdistetty vaellusreitein. Maapinta-alasta 13 % on luonnonsuojelualueita. Muualla Etelä-Suomessa vastaava prosentti on noin kolme. Vuonna 2024 arvioitiin, että Espoon kaupungin alueella elää noin 1000–2000 liito-oravaa. Liito-oravat ovat levittäytyneet melko tasaisesti eri puolelle Espoota ja niitä elää niin Pohjois-Espoon metsäisillä alueilla kuin keskellä tiiviisti rakennettua Etelä-Espootakin. Espoon maapinta-ala on 312 neliökilometriä. Pietarsaaren maapinta-ala on 89 neliökilometriä -eli Espoon kokoisella alueella esiintyisi Pietarsaaren nykytiheyksillä (0,4 lo/100ha) noin 140 liito-oravaa. Espoon tiheyksiä (3,2-6,4 lo/100ha) noudattaen Pietarsaaren liito-oravakanta olisi 280–560 eläintä. Tämä on lajin säilymistä ajatellen turvallisempi taso.

Espoon kaupunki on merkittävä metsänomistaja - kuten Pietarsaarikin. Lisäksi huomattava osa jäljellä olevista liito-oravametsistä sijaitsee Pietarsaaren kaupungin omistamissa metsissä. Kaupungin ympäristötoimisto on yhdessä Pietarsaarensuudun Luonnon ja Ostrobothnia Australis yhdistyksen (www.oo.fi) kanssa antaneet liito-oraville hätäapua asettamalla 110 uutta pesäpönttöä kaupungin metsiin. Nyt tarvittaisiin tarmokkaita toimenpiteitä, jotta maankäyttö ja etenkin kaupungin omat metsätaloustoimenpiteet eivät tuhoa liito-oravan selviytymismahdollisuuksia. Muun muassa ylimitoitettujen hakkuiden ja Hannesmyrskyn seurauksena on pelättävissä, että moni muu Länsi-Suomen kunnan liito-oravakanta on sukupuuton partaalla. Moniko kunta on edes tehnyt liito-oravan tilanteesta kertovia luontoselvityksiä?

Uhanalaisen varpuspöllön elinympäristön muutos ja suojelutarve

Kari Hongisto

Varpuspöllö on Euroopan pienin pöllö, jonka kanta on taantumassa. Viimeisessä Punaisessa kirjassa se on luokiteltu vaarantuneeksi (VU). Miksi kanta kasvoi aikanaan – ja miksi se nyt vähenee? Vastaus löytyy metsien rakenteesta, ilmastonmuutoksesta ja ihmisen toimista. Lajin tulevaisuus riippuu siitä, miten onnistumme säilyttämään varttuneet kuusimetsät ja turvaamaan pesäpaikat.

Varpuspöllö tarvitsee varttunutta metsää

Varpuspöllö pesii, laulaa ja saalistaa ensisijaisesti varttuneissa, kuusivaltaisissa metsissä. Vanhojen metsien väheneminen talouskäytön vuoksi heikentää pesimismahdollisuuksia. Pohjanmaalla vallitseva jaksollinen avohakkuuseen perustuva metsätalous pirstoo maisemaa ja katkaisee varttuneiden kuusimetsien ketjun, mikä heikentää lajin elinympäristöä.

Varpuspöllö luokiteltiin Suomessa **vaarantuneeksi (VU)** jo vuonna 2019, ja sen kanta on edelleen taantumassa. Tämä tekee elinympäristön säilyttämisestä entistä kriittisempää.

Kolon käyttö ja pesimäpaikat

Varpuspöllö käyttää elämänsä aikana useita eri koloja omassa ”kotimetsässään”. Tikankolojen määrä ei ole rajoittava tekijä, mutta niiden sijainti on: monet kolot ovat hakkuureunoilla tai nuorissa metsissä, joita pöllö ei suosi. Pelkkä kolopuiden määrä ei siis riitä – tarvitaan oikeanlaista metsärakennetta.

Ravinto ja ilmaston vaikutus

1980–1990-luvuilla myyräsyklit olivat säännöllisiä ja talvet kylmiä, mikä paransi pesimämenestystä.

Kuva: ”Varpuspöllö on vanhojen metsien laji – sen tulevaisuus riippuu vanhojen metsien säilyttämisestä.”

Nykyisin ilmastonmuutos tuo leutoja jaksoja ja sateisuutta etenkin syksyllä ja alkutalvesta, mikä lisää varastojen pilaantumista ja heikentää selviytymistä.

Johtopäätös

Varpuspöllö on vanhojen metsien laji. Runsastuminen ei johtunut pelkästään pöntöistä, vaan myös metsien ikärakenteesta ja kylmistä talvista. Nykytilanteessa avohakkuut ja ilmastonmuutos heikentävät edellytyksiä. Suojelu edellyttää laajojen, varttuneiden metsäalueiden säilyttämistä ja pönttöverkoston ylläpitoa.

Miksi tämä koskee Pohjanmaata?

Pohjanmaalla metsätalous perustuu edelleen suurelta osin jaksolliseen avohakkuuseen. Tämä menetelmä pirstoo maisemaa ja vähentää varttuneiden kuusimetsien jatkuvuutta, joka on varpuspöllölle elintärkeää. Pönttöverkoston avulla voidaan osittain kompensoida pesäpaikkojen puutetta. Jos metsätaloudessa siirrytään laajasti jatkuvaan kasvatukseen, hakkuut toteutetaan peitteisemmin ja säilytetään ydinalueet, Pohjanmaa voi olla merkittävä turvapaikka lajille.

Suositus

- Säilytä varttuneet ja vanhat kuusimetsät yhtenäisinä ydinalueina
- Vältä suuria avohakkuita reviirien sisällä
- Sijoita pöntöt kotimetsän sisään, ei hakkuureunoille
- Säilytä varastopöntöt viileissä, varjoisissa mikroilmastoissa

Faktalaatikko: Varpuspöllö

- **Tieteellinen nimi:** *Glaucidium passerinum*
- **Koko:** 16–18 cm, paino 65–80 g
- **Elinpiiri:** Suomessa keskimäärin 3 km²
- **Liikkuminen:** 4–6 km päivässä
- **Pesäpaikat:** Tikankolot, pöntöt (pohjan halkaisija 15–18 cm, etuseinä $\geq$ 5 cm, lentoaukon halkaisija 45 mm)
- **Ravinto:** Myyrät, päästäiset, hiiret, pikkulinnut (varastointi talveksi)
- **Uhanalaisuusluokka:** Vaarantunut (VU), Suomen punainen kirja 2019
- **Levinneisyys:** Boreaalinen havumetsävyöhyke, Suomessa Metsä-Lappiin asti

Pohjanmaan piirin oma norppa eli kraatterijärven norppa

Norppa-korvakorujen syntytarina

Joskus ideat syntyvät pienistä kohtaamisista. Tämä on tarina siitä, kuinka rakkaus paikalliseen luontoon, intohimo suomalaiseen käsityöhön ja perheen yhteinen luovuus kietoutuivat yhteen. Tuloksena syntyi Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirin omat norppakorvikset, jotka kantavat mukanaan palan

pohjalaisuutta ja muinaista historiaa.

Kohtaaminen markkinahumussa Kaikki sai alkunsa kesällä 2025 Lappajärven markkinoilla. Pysähdyin Ennikki-koruja valmistavan Annikin myyntipisteellä ja ihastuin hänen käsityönä valmistettuihin korvakoruihinsa. Keskustellessamme Annikin kanssa syttyi oivallus, että SLL Pohjanmaan piiri tarvitsee omat, uniikit norppa-aiheiset korvakorunsa.

Visio muuttuu kuvaksi ja koruksi Projektin visuaalinen ilme alkoi muotoutua syksyllä 2025, tyttäreni Jasmin ja Julia loivat norpan hahmon. Tämän piirroksen pohjalta aloitimme yhteistyön Ennikki-korun kanssa. Oli upeaa seurata, kuinka piirretty hahmo alkoi muovautua valmiiksi korvakoruiksi, joissa jokainen yksityiskohta on tarkkaan harkittu. Sympaattisen norpan sydän symboloi luonnonsuojelua, jota tehdään suurella sydämellä ja aidolla välittämällä. Se on muistutus siitä, että jokainen meistä voi omilla valinnoillaan suojella arvokasta luontoamme.

Koko perheen yhteinen ponnistus

Itse korvakorujen valmistuminen oli vasta alkua. Halusin, että jokainen korupakkaus välittää projektin syvimmän olemuksen. Tarvitsimme tarinan, tekstitykset ja viimeistellyt tarrat rasioihin, tässä vaiheessa perheeni apu oli korvaamatonta.

Siskoni Paulan kanssa runoilimme korujen tarinan, kun taas mieheni Timo hoiti tarrojen teknisen muokkauksen ja tulostuksen. Esittelin korvakorut ja tekstit piirihallitukselle, jonka tehtäväksi jäi niiden virallinen hyväksyminen projektin osalta.

Lappajärvi – kraatterijärven oma norppa Lappajärvi, se ei ole mikä tahansa järvi, vaan Euroopan suurin ja Suomen ainoa kraatterijärvi. Tällä ainutlaatuisella paikalla on kiehtova historia ja on hyvinkin mahdollista, että miljoonia vuosia sitten sen aalloissa on todella polskunut muinaisia norppia. Norppa-korvakoruissa yhdistyvätkin aito pohjalaisuus, paikallinen historia ja uniikki muotoilu. Ne ovat enemmän kuin koruja – ne ovat kunnianosoitus ainutlaatuiselle luonnollemme.

Marjo Lehtisalo

Tilaa omat norpat!

Norppakorvakorujen hinta: 30 € + postikulut 3 €. Korut on valmistettu laadukkaista materiaaleista: itse norppa on kotimaista myrkytöntä koivuvaneria ja koruosat ovat turvallista kirurginterästä. Voit tilata omat norppakorvakorusi helposti tekstiviestillä.

Toimi näin:

1. **Lähetä tekstiviesti** numeroon **+358 40 934 6320**.
2. Kirjoita viestiin: **Nimi, osoite ja haluamasi kappalemäärä**.
3. **Maksa tilauksesi** tilille: **FI72 5670 0820 4378 85**.

Lähetämme tilauksen sinulle kirjeenä heti, kun maksusuoritus näkyy tilillämme.

Voit tukea myös Pohjanmaan piirin toimintaa lahjoittamalla suoraan tilillemme.

Näin teet yleislahjoituksen Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piirille:

Rahankeräystilillemme: FI72 5670 0820 4378 85

Saaja: SLL/Pohjanmaan piiri ry

Kirjoita viestikenttään: Lahjoitus.

Rahankeräyslupa nro RA/2025/1117

Mikä on Team MarjoHelyn tarina?

Tiimin nimi juontaa juurensa vuodesta 2020, jolloin aloimme kirjoittaa yhdessä. Huomasimme, että kirjoittaminen on kaikkein sujuvinta, kun teemme sen yhdessä. Alkuun tuli työpöydälle Isosaapasnevan tuulivoimahankkeen lausunto sekä muutama luontoon liittyvä lehtijuttu. Marjo tuli työhön Pohjanmaan piiriin vuoden 2023 alusta. Meistä muodostui Team MarjoHeli. Pikkuhiljaa tiimiin tuli muitakin jäseniä, kun saimme apua. Saimme myös palautetta aktiivisuudestamme lausuntojen suhteen. Toki palautetta tuli monenlaista, josta yhdeksi sloganiksi tuli Team MarjoHely – ei mikään Warjoely. Tuo loppu kuvasi sitä, että lausuimme paljon Elyssä olleita YVA-hankkeita. Elystäkin tuli kannustusta tiimillemme. Paidat on teetetty ja suunniteltu omakustannehintaan. Olemme tehneet paidan myös muutamalle muulle tiimiläiselle, koska tiimi on avoin kaikille meidän kanssamme luontoa suojeleville ja toimintaamme tukeville.

Terveisin kirjoitustiimi TeamMarjoHely jo vuodesta 2020